

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Éves 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.



A szántóföldön a kizöldült tarlószántást tántsuk idejekorán alá, mert minél tovább hagyjuk gyomosan a kizöldült tarlót, annál több kártevő rakja le oda petéjét.

A vetőmag csávázását ne mulasszuk el és csak csávázott magot vessünk. Csávázhatunk rézgáliccal, porzollal vagy pedig valamilyen más gyári szerrel is.



Burgonyavész ellen, ha szükséges, szeptember elején mégegyszer permetezzük meg burgonyát. A réten s legelőn szeptemberben folytassuk a gyom irtását.

A gyümölcsösökben ne mulasszuk el naponta szedni a lehullott férges gyümölcsöt s a gyümölcsfák köteleit pedig szeptember végén köteleként váltsuk. A szeptember végén kikötött köteleket szeptember végéig rajtahagyhatjuk a fákra, hogy a különböző kártevők alájuk huzódjanak meg telelésre. A rügylikasztóbogár rázását, ha a bogár megjelent, két-három naponként ismételjük meg, míg bogár hull a földre.



A hernyóenyves övek felragasztását semmiképpen se mulasszuk el.

A gyümölcskamrát, pincét alaposan tisztítsuk ki, kénezzel fertőtlenítsük, azután szellőztessük. Gyümölcszedéskor vigyázzunk, hogy a gyümölcs meg ne sérüljön, a beteg gyümölcsöt pedig ne rakjuk az egészséges közé.

Fagombák terméstesteit vágjuk ki, a keletkezett sebhelyeket pedig kenjük be fakátránnyal. Ha gyökérrothadás mutatkozik valamelyik fán, amit elárulnak a törzs aljáról kinövő sárga vagy barna kalapgombák, vágjuk le a megtámadott gyökérrészt, a sebet kenjük be kátránnyal, s ha a nedves talaj volt az ok, vezessük le a talajvizet és szellőztessük a talajt.

A veteményeskertben a visszamaradt növényi részeket gondosan gyűjtsük össze és minden hulladékot égessünk el. A talajt mélyen forgassuk meg, hogy a felsőbb rétegben telelő kártevők a mélyre kerüljenek. Földmunka alkalmával minden felszínre kerülő kártevőt szedjünk össze és semmisítsük meg.



A virágoskertben a légytől meglepett rózsagalyakat vágjuk le és égessük el, mielőtt a nyüvei a földbe vonulnának. Ha a gyökérrothadás tünetei mutatkoznak egyik-másik díszeserjén, ugyanugy járjunk el, mint ahogy azt előbb a gyümölcsfák gyökérrothadásánál ismertettük.



Ha pedig bárhol olyan kártevő vagy gombabetegség pusztítását észlelnék, amelyet nem ismernek, úgy az érdekeltek vegyenek vizsgálati anyagot és küldjék be lapunkhoz, mi az utasítást meg fogjuk adni.

Az első *err*-es hónapnak, szeptembernek minden virradata bekopogtat a gazda ajta-

ján: Siess, gazdaember, kelj serényen munkára, mert a napok gyorsan rövidülnek s neked még annyi a tennivalód! Őszi esőzés elől, hó és fagy elől be kell takaritanod földjeid természetét, le kell szüretelned szőlőtöveid, fáiid gyümölcsét. És elő kell készítened a jövő aratását, szántanod, vetned kell, biztositanod kell a jövő szüreteit, tehát jótékony téli nyugodalmat kell szerezned venyigéid és gyümölcsfáiid számára!

Valóban alig van fontosabb hónapja az évnek a gazda számára, mint szeptember. — Ekkor dől el a mult és jövődő fáradságának sorsa. Helyénvaló dolgot művelünk tehát, ha most a legválságosabb esztendőben, okosan számba vesszük és a maga legjobb rendjén intézzük el szeptember fáradságos teendőit.

Harc a piacokért!

Tudjuk, hogy az Angol Birodalom a világ legnagyobb birodalma. Az európai Angliának lakóssága csak 45 millió ugyan, de az anyaország még több mint 400 millió ember felett uralkodik. Régebben az angol gyarmatok teljesen alá voltak rendelve az anyaországnak, a fejlődés azonban azt hozta magával, hogy a gyarmatok mind nagyobb önállóságra tettek szert. Az önálló gyarmatokat dominiumoknak nevezik. Ilyen dominiumok Irország, Kanada, Egyiptom, Ausztrália, Dél-afrika Ujzélánd, India most van azon az uton, hogy dominiumok rangjára emelkedjék. A többi angol birtok gyarmat, amelyet közvetlenül Londonból kormányoznak. Ilyen gyarmata is sok van Angliának. A legnagyobb angol gyarmatok Afrikában vannak.

A dominiumoknak önálló parlamentjük van és belső ügyeiket maguk intézik, sőt vámpolitikájukat is az anyaországtól függetlenül határozzák meg. Ha tehát az anyaországból valamilyen árut küldenek Kanadába, vagy bármely más dominiumba, ez az áru vám alá esik, viszont a dominiumból származó áruért szintén vámot szed Anglia.

Az angol államférfiak egy része azon a véleményen van, hogy ez a mostani rendszer nem a legjobb, mert így lassanként a birodalom teljes szétesése következik be, másrésről pedig ez a rendszer nem nyújt semmi gazdasági előnyt sem a birodalom különböző dominiumának, sem az anyaországnak. Ezek

az államférfiak azt akarják tehát elérni, hogy az egész angol birodalmat egyetlen vámterületté kovácsolják össze.

Ezeknek a kérdéseknek a megbeszélésére Ottawában, az északamerikai Kanada fővárosában összegyűltek a dominiumok és az anyaország kiküldöttei és heteken át tartó tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy az egész birodalmat nem lehet egyetlen vámterületté átalakítani, ennél fogva a mostani vámrendszer lényegén nem változtattak. Vagyis az anyaország is, az egyes dominiumok is a jövőben, csakugy mint a multban önálló vámterületek maradnak. Hogy azonban egymás gazdasági érdekeit támogathassák, elhatározták, hogy a dominiumokból származó áruk kevesebb vámot fizetnek, amikor Angliába viszik őket, viszont az angol áruk is vámkedvezményeket élveznek a dominiumoktól. Az ilyen váموkat preferenciális váموk-nak nevezik.

Az ottawai tanácskozások eredményeként mostantól kezdve a kanadai búza, vaj, tojás, gyümölcs, hús, alacsonyabb vám mellett sőt hető Angliába, mint az európai nyerstermékek. A többi dominium szintén vámkedvezményeket kapott.

Ezek a megállapodások közvetlenül károsak bennünket is, mert szűkítik a piacunkat is. Romániának ép ezekből a cikkek közül feleslege van és ezeket a feleslegeket külföldön és részben Angliában adta el. Most azonban mostantól kezdve a Romániából származó nyerstermékekért magasabb vámot kell fizetni, mint az angol dominium nyerstermékeiért, ennél fogva biztosra vehetjük, hogy a romániai termékek nagy részét kizsorul Angliából, de kizsorul más európai szágából is, mert az angol piac elvesztése miatt a megmaradt más piacokon is erősebb fog a verseny.

Ily körülmények között a romániai gyar gazdáknak mindent el kell követniük, hogy a belső piacot maguknak szerezzék meg. A Magyar Nép legutolsó számában örömmel olvashattuk, hogy Udvarhely megyében 33, Marosmegyében 25 tejszövetkezműködik. Ezek a szövetkezetek feldolgozzák a falvakban eladhatatlan tejfeleslegét, pénzhez juttatják a falusi népet.

Ezen a téren még nagyon sok a teendő, a szükség pedig egyenesen rákényszerít.

iti azerdélyi magyarságot arra, hogy okos
előrelátással kövesse a jó példát és szövetha-
tbe tömörülve igyekezék a még rendelkezé-
sre álló piacot magának biztosítani. Erős

versenyben élünk, minden nap nehezebbé vá-
lik az élet, addig kell nekilátni a munkának,
amíg mások nem előznek meg!

Torday József.

KÖVETŐK

A német válság. Az elmúlt
években nem hogy enyhült volna,
hanem erősödött a német vál-
ság. Ezt a szomorú fordulatot
az elrendelt statáriumban öt
Hitler-párti ellen hozott halálos
ítélet okozta. Ez az öt ember
Benthen városában egy utcai
csete-paté után betört egy ma-
gánlakásba s ott kihuzott ágyá-
ból és megölt egy szocialistát.
Emiatt a cselekményük miatt
ítélte őket halálra a statáriális
bíróóság.

A német nemzet nagyobb
szere megnyugvással fogadta
azt a szigorú, de megérdemelt
ítéletet. A nemzeti-szocialisták
közömbös országos izgatásba
szedtek miatta, követelik, hogy
a porosz minisztérium adjon
kegyelmet a halálraítélteknek.
Ezenkívül Hitler visszahívta két
előre szabadságot rohamcsapa-
tot s fennen hirdeti, hogy a
halálos ítéletek végrehajtását
hátrahagyással is megakadályozza,
ha arra kerül a sor. Ezt —
írásában — az elitélteknek is
tudomására adta. Ennek elle-
gésére alig lehetséges, hogy a kor-
tány kegyelmet adjon. A ke-
gyelem ilyen esetben megrendi-
tése a törvény erejébe vetett
ítélet. A nyílt erőszak pedig pol-
gárháborút jelentene s leszori-
tá Németszágot a vezető
államok sorából. Az ese-
nyek eddig is igen kedvezőt-
len hatást váltottak ki, nemcsak
Páncziaországban, ami a köz-
vetlen szomszédságnál fogva
veszélyes, hanem Angolor-
szágban is, amely eddig, amikor

csak lehetett, mindig támogatta
Németszágot. Ma már a leg-
nagyobb angol ujságok élesen
elitélnek az erőszaknak azt az
uralmát, amit Hitlerék vezet-
tek be a német politikai életbe
s erélyes intézkedéseket köve-
telnek a német kormánytól an-
nak megszüntetésére és bizo-
nyára csak kezdete a Hitlerék
ujszágjának megszüntetése.

Ugy látszik, nem is lehet
másképpen visszaállítani a jog-
uralmát Németszágon.

**Bevégződött az angol biro-
dalmi tanácskozás.** A kanadai
Ottavában befejezést nyert a
birodalom gazdasági tanácsko-
zása, még pedig a hirdások
szerint jó eredménnyel. Angol-
ország és az angol birodalom
többi része nem fog elzárkózni
a világ többi részének gazdasá-
gától, de egymás között szoro-
sabb összeköttetést teremt. Kül-
önösen az anyaország ad sok
engedményt gyarmatainak. Re-
mélik, hogy az elért eredmé-
nyek ki fogják vezetni az an-
gol birodalmat a gazdasági
válságból, ennek jó hatását pe-
dig az egész világ meg fogja
érezni.

**Rothermere lord — magyar
király?** A magyar nemzet ki-
váló pártfogója ujságjában
nagy cikket írt, kívánva benne
a magyar királyság mielőbbi
visszaállítását. Ebben a cikk-
ben Rothermere megemléke-
zik arról, hogy néhány évvel
előzött Rákosi Jenő, a kiváló
magyar ujságíró, londoni látó-
gatása alkalmával, több előkelő
magyar közéleti tényező megbi-
zásából felajánlotta neki Ma-
gyarország koronáját. A lord

nem fogadta el a megtisztelő
ajánlatot, mert véleménye sze-
rint az ősi magyar trónon nem
ülhet idegen. De sürgeti a ma-
gyar trón betöltését most is,
mert nézete szerint csak úgy
lehet a magyar kérdés igazsá-
gos megoldását biztosítani.

A cikk érthető feltűnést kel-
tett, nemcsak Magyarországon,
hanem az egész világon, annál
inkább, mert az elmondottak
valóságában nem lehet kétel-
kedni.

Orosz—török szövetség. Ke-
mál basa, a török állam feje a
közel napokban Moszkvában
fog látogatást tenni. A látogatás
célja a török—orosz szövetség
megkötése. Ez a szerződés bé-
két biztosít Oroszországnak a
törökökkel közös határok men-
tén s ezzel több lehetőséget a
szovjet titokzatos ázsiai céljai-
nak megvalósítására.

**Kommunisták Magyarorszá-
gon.** Alig simultak el a halálos
ítélettel befejezett legutóbbi
kommunista perrel okozott iz-
galom hullámai, a budapesti
rendőrség újabb kommunista
összeesküvést fedezett fel. Az
összeesküvésben részeseket, élü-
kőn dr. Madzsar József egye-
temi magántanárral, letartózt-
tatták.

Ugy látszik, az Európa köze-
pén fekvő Magyarország igen
fontos pont a kommunistáknak,
hogy ilyen makacs elszántság-
gal igyekeznek megvetni lábú-
kat rajta.

**A „Magyar Nép”-et
terjeszteni
magyar kötelesség!**

Belpolitikai hírek

Kell-e a magyarságnak a kisebbségi minisztérium? A „Curentul“ című bukaresti ujság azt a téves hirt közölte, hogy a Magyar Párt kérni fogja a kormánytól a kisebbségi minisztérium megszüntetését. A Magyar Párt ezzel a hírrel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette közzé:

„— A Magyar Pártban olyan nézet alakult ki, hogy a kisebbségi államtitkársági állás, mint politikai és parlamenti felelősséggel bíró megbízás a mai formájában, több mint egyévi fennállása alatt, a kisebbségi kérdésnek még csak részleges megoldását sem segítette elő. Minthogy azonban a kisebbségi államtitkárságnak már csak pusztán létesítése is mind a belföldön, mind a külföldön hamis látszatot keltett, megfontolandó, hogy annak a jelenlegi formájában való fenntartása vajjon nem árt-e többet, mint sem használna az általa szolgálni hivatott kisebbségi ügynek? A kérdés megítélésénél figyelembe veendő még az is, hogy a magyar közvélemény az állás jelenlegi viselőjével szemben eddigi politikai magatartása miatt indokolt bizalmatlansággal viseltetik.“

Teljes a béke a marosvásárhelyi Magyar Pártban. Az Országos Magyar Párt marosvásárhelyi tagozata rövidesen megtartja tisztújító közgyűlését. Az ellentétek a párt tagjai között teljesen elsimultak. Marosvásárhely magyarsága nagy lelkesedéssel készül a tisztújító közgyűlésre.

Hivatalosan is beismerték, hogy Románia pénzügyileg esődbe jutott. Mironescu pénzügyminiszter a nyugdíj- és tisztviselői fizetések hátralékát állami kötvényekkel akarja rendezni. Ugy látszik, a pénzügyminiszternek az a véleménye, hogy a folyó bevételekből a felgyülemlett hátralékokat nem tudja kiegyenlíteni s így készpénz helyett ezekkel a bizonytalan értékű állami járadék-kötvényekkel akarja ezt a kérdést rendezni. A pénzügyminiszter az erre vonatkozó törvényjavaslatot még a mostani ülészákon be akarja terjeszteni.

Lehetetlennek tartjuk, hogy a parlament ezt a mindenképpen káros törvényt megszavazza. A törvény a tisztviselőknek semmi hasznot sem hajtana, az országra nézve pedig óriási erkölcsi és anyagi kárral járna.

Megérkeztek a külföldi szakértők. A Nemzetek Szövetségének pénzügyi szakértői Romániába érkeztek. A szakértők munkája elé nagy érdeklődéssel tekintenek politikai körökben.

Hogyan fogják módosítani a konverziós törvényt? A konverziós törvény módosításának részleteiről még nem lehet biztosat tudni. Bizonyos azonban, hogy a 20 holdon felüli birtokok konverziója lényegesen fog módosulni. A 20 holdon aluli birtokok konverzióját kisebb módosításokkal fenn fogják tartani. Egyelőre a kormány tagjai között folynak komoly viták arról, hogy a módosítást milyen módon hajtják végre? A konverziós törvény módosítása körül keletkezett vita a miniszterek között annyira elmérgesedett, hogy a pénzügyminiszter lemondott. Sőt attól lehetett

tartani, hogy ezzel kapcsolatban részleges kormányválság fog bekövetkezni. A viharok azonban mégis csak elsimultak és az új törvény tervezete már a közelben a parlament elé kerül.

Felülvizsgálat alá veszik a tisztviselők vagyonát. Jelenlegi állapotunkban, hogy Vajda kormányára felül akarja vizsgálni azoknak a tisztviselőknek a vagyonát, akik rendkívüli módon meggazdagodtak. Ugy látszik, a terv komoly, mert rövidesen a parlament elé terjesztik a tisztviselők vagyonának felülvizsgálásáról szóló törvényt. A javaslat szerint mindazokat, akik 1914. augusztus 15. óta közhivatalt viselnek, vagy viseltek, felszólítják, hogy igazolják vagyonuk eredetét s igazolniuk kell azt is, hogy vagyonukat nem a büntető törvénykönyvben vagy más törvényben tiltott módon szerezték. Rövidesen várjuk a terv valóra válását.

Beküldött közlemény. Hivatkozással az idevonatkozó sajtótörvény-adta jogomra, elvárnom, hogy a Magyar Népet folyó szeptember 13-án megjelent számában „Bajba jutott az egri szőkevény“ cím alatt megjelent cikküket helyesbítsék. Néha olyan kijelentéseket impudens módon, melyek egyéniséggel szemben multammal teljesen ellenőrizhetők.

Az említett cikk tartalmát visszautasítom, mivel az általam állítólag használt kitérés szenátusi gyorsíró jegyzetben sem található fel. A valószínű vita során azt mondtam, hogy Józsefnek magyarul, „Gyakran képviselte az Erdélyi ügyét.“

Máthias Á.

HÍREK

Udvarhely megye visszkapja négy jegyzőségét. A megbukott Jorga-kormány takarékoskodás címén Udvarhely megyében 11 jegyzőséget megszüntetett. Emiatt Udvarhelymegye közigazgatása rendkívül nehézkessé vált. A kormány most belátta, hogy, ha a hibás intézkedést nem teszi jóvá, további bajok keletkezhetnek Udvarhelymegye közigazgatásában. Ezért elhatározták, hogy a megszüntetett jegyzőségeket részben visszaállítják. Valószínű, hogy egyelőre *Bikfalva*, *Felsősófalva*, *Küsmőd* és *Alsósófalva* fogják visszaszerezni elveszített jegyzőségeiket.

Megjelentek az új fináncok. Az újonnan felállított pénzügyőri gárdák rövidesen megkezdik működésüket. A marosvásárhelyi finánc-gárda tagjai már szolgálatot teljesítenek. A vásárhelyi fináncok hatásköre *Marostorda*, *Kisküküllő*, *Beszterce* és *Udvarhely* megyékre terjed ki.

Ünnepet ültek a magyar dalosok. A Romániai Magyar Daloszövetség közelebbről két lélekemelő ünnepséget rendezett. Az egyiket augusztus hó közepén tartották meg *Nagybányán*. A nagybányai ünnepség keretében zászlószentelést és dalosversenyt rendeztek. A nagybányai dalosversenyen megjelent dr. Inczedy Joksman Ödön, a Magyar Párt ügyvezető alelnöke is. Szőke Béla nagybányai római katolikus prépost-plebános a taradhatatlan rendező gárda élén lelkes munkát fejtett ki az ünnepség sikere érdekében.

Naggyeneden a Romániai Magyar Daloszövetség kolozsvári kerülete tartott dalosversenyt. A verseny itt is a legtel-

jesebb siker jegyében zajlott le. Megjelentek a versenyen dr. Inczedy Joksman Ödön, dr. Sulyok István kamarai képviselő és Tárca Bertalan, a Daloszövetség főtitkára.

Nem lesznek katonai gyakorlatok. Románia rossz pénzügyi helyzetére való tekintettel, az idén nem tartják meg az őszi, katonai gyakorlatokat. A gyakorlatok helyett a tisztek részére rendeznek továbbképző tanfolyamokat.

Leleplezték Árpádházi Szent Erzsébet szobrát Budapesten. Fényes ünnepségek között leleplezték le Budapesten Szent Erzsébet szobrát. A fehér márványszobrot a Rózsák terén állították fel. A Rózsák-tere zászlódiszbe öltözve várta az ünnepségek résztvevőit, akik között ott volt Serédy Jusztinián bíboros hercegprimás, Rippka Ferenc főpolgármester, Bednárz prelátnak-esperes és több kiküldött a frontharcosok, a levették és hatóságok képviselőiben. A leleplezett szobor előtt Serédy hercegprimás ünnepi istentiszteletet tartott.

Hir szerint le fogják szállítani a mezőgazdasági birtokok adóját. A kormány végre belátta, hogy a jelenlegi termény- és állat-árak mellett a földadó aránytalanul magas. Ezért a minisztertanács utasítására a pénzügyminiszter törvényjavaslatot készített a földadó leszállításáról. A törvényjavaslat rövidesen a parlament elé kerül. Kívánatos volna, hogy addig is, amíg a tervhöz törvény lesz, kiméletesebben hajtsák be a gazdák adóját.

Dr. Péterffy Jenő ügyvéd, lapunk munkatársa, irodáját Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 32. sz. alá helyezte át.

A lakosság számarányát tekintve, Magyarország harmadik volt az olimpiai versenyeken. Az olimpiai versenyek szép győzelmei, mint lapunk előző számaiban közöltük, Magyarországnak a hatodik helyet biztosították a győztes nemzetek között. Ha azonban a nemzetek győzelmeit összehangba hozzuk lakossáiknak számával, Magyarországot a harmadik hely illeti meg. Új ezerlejes bankjegyeket bocsájtanak ki. A román Nemzeti Bank egy festővel új ezerlejes bankjegyeket tervezetett. Az új bankjegyeken a király képe lesz. Hir szerint az új pénz már szeptember hóban forgalomba fog kerülni. Az új bankjegy, akkora lesz, mint a mostani ezerlejes.

Hadbíróság elé került egy, derék plebános. Sipos Sándor gyergyószárhegyi plebános a választások alkalmával a Magyar Párt érdekeit védte. Ezért a választási elnök rendeletére letartóztatták és szuronyok között kísérték fel az ügyészségre. Az eljárás hadsereggyalázásért indult meg ellene. Az ügyet most az ügyészség áttette a hadbíró-ságához.

Emésztési nehézségek, gyomor-fájás, gyomorégés, rosszullét, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes útra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a „FERENC JÓZSEF” víz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszacsökkenték. A „FERENC JÓZSEF” keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Összel megtartják a községi választásokat. Bukarestből származó hírek szerint a közigazgatási választásokat október hó folyamán mégis meg fogják tartani. A régi közigazgatási törvény módosítását a parlament rövidesen tárgyalni kezdi s amint a törvényt a király szentesíti, kiírják a választásokat.

Sulyos gyermekbetegség lépett fel Szatmármegyében. Szatmármegye községeiben erősen terjed az ugynevezett gyermekparalízis (gyermekbénulás) járvány. A betegek kilencven százaléka meghal. Szatmár városában a gyermekbénuláson kívül a vörheny és tifusz betegségek is nap-nap után szedik áldozataikat.

Halálos vége lett a jó vacsorának. Schorle János szobafestő és mázó mester vacsorára májaskolbászt vásárolt egy hentesüzletben. Másnap munkahelyén hirtelen rosszul lett, összeesett és rövid idő alatt meghalt. Halálát a romlott májból készített hurka okozta.

Pórus járt áskálódók. Csikszentgyörgyön a római katolikus egyházközség ki akarta bővíteni felekezeti iskoláját. Közben aljas szándéku emberek mozgalmat indítottak, hogy az állam a felekezeti iskolát zárja be. A gonosz terv azonban nem sikerült és Alcsiknak ez a mintaiskolája tovább is folytatni fogja áldásos működését.

A fürdés áldozata. A Maros az idén sok áldozatot szedett. Legutóbb Marosvásárhelyen a gátnál Máthé Ferenc tanuló fulladt bele a vízbe.

Tanító urak! A „Minerva” kiadásában még a mult iskolai éyben megjelentek a Koyács Pál-féle modern: Rajzfüzetek, földrajzfüzetek és rajztanítási vezérfonal.

A felsorolt munkák teljesen az állami tanterv figyelembe vételével vannak megszerkesztve.

Az egyes osztályok rajzfüzetei az egész évi rajzanyag feldolgozására szakszerű rajzbeli utasításokat, szöveges magyarázatokat adnak.

A földrajzi füzetekben szintén az egész évi tananyag vázlatoszerű rajzokkal, tiszta és világos utbaigazitásokkal van ellátva.

A rajzfüzetek ára darabonként 8 lei. A földrajzfüzetek ára darabonként 12 lei. A vezérfonal ára darabonként 16 lei.

A felsorolt munkák az ország bármely könyvkereskedésében beszerezhetők.

Mennyi pénzt lehet külföldre vinni? A Banca Nationala közli az érdekeltekkel, hogy Romániából 10 ezer lej értékű pénzmennyiséget lehet kivinni.

Egész családját megmérgezte a 4 éves kislány. Németországban az egyik falucskában szörnyű eset történt. Egy asszony tojásételet készített a család részére, amelytől az egész család beteg lett. Irtózatos görcsök fogták el valamennyiöket és a szomszédok által hívott orvos megállapította, hogy mérgezés történt. Megjelentek a csendőrök is, akik vallatóra fogták az egyetlen épségben maradt családtagot, a négy éves kislányt. Ez nagy ártatlanul elmondta, hogy lóorvosságot talált az egyik üvegben és ezt belekeverte az ételbe. Az orvos megállapította, hogy az üvegcsében maszlagos nadragulya volt.

Gondoskodjunk jó vetőmagról! Az idei őszi vetések előtt nagy lesz a kereslet buzavetőmag iránt a nagyarányu rozsdákárok miatt. Az ország négy elismert vetőmagnemesítő állomása közül kettő van Erdélyben, ezek közül az egyik dr. Konopi Kálmán gazdasága (Odvos, u. p. Konop, Arad megye), Dr. Konopi Kálmán buzamagnemesítő gazdaságában az idei termést már a tavaszi árvizek tönkretették, de szaporító telepein a vetések épek maradtak, szépen fejlődtek. Az EGE ezuton is felhívja az érdekelteket gazdaközönséget, hogy őszibuzavetőmag szükségletét igyekezzék megfelelő minőségben idejében beszerezni, mert az egészséges vetőmagból igen kevés a készlet. A mezőgazdasági kamarák feladata volna összeszedni a jó vetőmagyokat és gondoskodni azok megfelelő áron való elosztásáról. Természetesen nem szabad megfélekezni a vetőmag porzolásáról az idén semmi körülmények között sem, mert bizonyára sok rozsdás buza fog elvetésre kerülni, amely a gyengébb fejlődés miatt az üszög áldozatul fog esni, ha nem használunk rendszeresen Porzolt, amelynek az ára az idén jelentékenyen csökkent és használata hasznosabbá vált mint eddig. A mai buza árak mellett nem lehet közbiztos a gazdára az ezuton elérhető terméstartalom.

Rozsda iránt ellenálló nemes vetőmag buza több kiváló fajban kapható. Érdeklődők forduljanak az alábbi címhez: Szász Ferenc Cămarăș—Pusztakamarás, p. t. Sărmaș—Nagysărmaș, jud. Clu—Kolozs megye.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteletség biztosítását ide átadni

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC



Mire tanít a rozsda esztendeje?

Az idén ugyancsak volt részünk rozsda-kárban és sajnos ez elég gyakran ismétlődik meg.

A búzának 3 féle rozsdategysége van: A sárga, vörös és fekete rozsda. Valamennyinek van téli alakja, nyári alakja és csészike alakja. A fejlődés kezdetén a nyári alak valamennyimél világosabb színű — később megsötéte-
dik. A rozsдавörös és citromsárga megbarnul — a fekete barnás feketéből sötét fekete lesz. Érdekes, hogy majdnem mindenik gazdasági növényünknek megvan a saját külön rozsda-
ja, — de azért egyesek bizonyos alakjukban más növényeken is fejlődnek. Például a buza fekete rozsda csészike alakjában a soska-
borbolya nevű bokron él. Ezen kívül többféle rozsda él gazdasági növényeinken és gyomo-
kon is. Ezért is fontos a gyomok irtása!

A buza rozsda közös tulajdonsága, hogy eleinte csak a levélzeten, később, mint fenn-
tebb említettem — sötétebb színben — a szá-
ron, sőt a kaláson is fellépnek. Ha fejlődé-
sükre kedvező az idő, például ködös vagy pá-
tatelt reggeleket erős napsütés, tikkasztó me-
leg követ és ha a buza még nagyon zsenge hát megszorul, megpállik — ahogy mondani szo-
kás hűtést kap.

Ha a buza rozsda ellen védekezni aka-
runk, első teendőnk, hogy lehetőleg ne vessük
olyan helyekre, hol gyakori a rozsda — ilye-
nek, mint tudjuk, majdnem minden község
határára vannak s rendszeren megszorul bennük
a párás levegő — leggyakrabban zárt völ-
gyek, hegyek északi lábai, erdőtisztások, er-
dőszélek, nagyobb állóvizek partjai.

Vegyük igénybe mindazon módokat, me-
lyekkel előmozdíthatjuk a buza korai érését.
Ilyenek: korai fajták termelése, korai vetés
és foszfortrágya alkalmazása.

Arassuk a búzát zsengejében illetve viasz-
érésben, nem pedig akkor, amikor már meg is
görbült kalásza a tuléréstől.

Irtsuk úgy az utszéli, mint a vetés közötti
gyomokat, mert ezek mind rozsda terjesztők.

Rozsdás tarlót égessük fel vagy ha ez
nem lehet — mint a hogy legtöbbször nem le-
het, hát szántsuk alá minél előbb.

Igen sikeres védekezési mód továbbá a
többek mellett az, hogy termeljünk rozsda-
ellenálló buzafajtákat. Nálam már évek óta
folytatott kísérletek szerint beváltak a Bán-
kúti 1205-ös, a Bánkúti 118-as, más szóval
Manitoba-buza, az Odvasi 241-es búzák, me-
lyek mind őszi búzák s igen beváltak mint ki-
tűnő rozsda ellenálló buza a tavaszi búzák kö-
zül a dr. Stefáni-féle — továbbá kezd beválni
egy idevaló, Mezőségen termelt tavaszi buza,
melyet már több éve folytonos válogatással ne-
velek, illetve tenyészttek egyenesen arra, hogy
ellenálljon a rozsda ellen, de a leggondosabb
igyekezettel sem tartok még ott, hol a fent
felsorolt fajták állanak. Bármelyik buzafajtá-
nak rozsdaellenálló képessége, ha ez a képes-
ség nem 100 százalékos is, igen nagybecsü-
lendő. Nevezetesen teljesen rozsda mentes bu-
za nincs, de rozsda bírók, melyek többé-ke-
vésbé ellenállók, vannak. Rozsdás tábláról
származó vetőmagot pedig lehetőleg ne ves-
sünk!

Pusztakamarás.

Szász Ferenc.

Figyelmeztető! A rozsda el-
len való védekezésről szóló cik-
künket kiegészítik az alábbi fi-
gyelmeztetések: A folyó évihez
hasonló rozsda kár évtizedek
óta nem volt. Lássuk, mit kell
tenni legsürgősebben a rozsda-
veszedelem után? A rozsda-
veszedelem és törek takarmánynak

való felhasználásával óvato-
sabbnak kell lennünk, mert a
rozsdás takarmány ájulást,
mérgezési tüneteket, rosszullé-
tet idézhet elő. Különösen a
vemhes és növendék állatok
érzik meg a rozsda mérgező
hatását. Kevésbé érzékeny álla-
toknál elkerülhetetlen szükség

esetén etethető a rozsda ellen-
álló takarmány, de akkor a következőleg
kell eljárni: 1. A rozsda ellen-
álló takarmány keverve más takarmány-
nyal adagolandó előbb próba-
képpen, utóbb fokozatosan
emelt adagokban. 2. Ha mód
van rá, úgy lehetőleg gőzölve,
vagy forrázva adandó az ilyen

takarmány. 3. Répaszelettel adagolva 24 óráig füllesztendő előzetesen a rozsdás takarmány. Rozsdás tarlón sertéseket legeltetni nem ajánlatos. Végül vetőmagnak a rozsdás tábla ócsuvává váló termése nem alkalmas. Nem mintha fertőzné a jövő évi termést, de rossz a csírázó képessége, emiatt egyenlőtlen a kelés és a gyenge fejlődés miatt rosszul telet a vetés.

Nines vetőmag a Bánátban.

A gabonájáról híres Bánátban olyan rossz termés volt az idén, hogy a gazdáknak vetőmagra sem fog jutni a termésből. Különösen búzában van nagy hiány. Attól lehet tartani, hogy vetőmaghiány miatt a Bánátban idén nagyon kevés búzát fognak vetni. Az állam a mezőgazdasági kamarák útján a bajba jutott gazdákon segíteni akar. A szándék azonban nem sikerült, mert a gazdák a segélygabona árát már szeptember elsején ki kellett volna, hogy fizessék. Természetesen ezt senki sem tudta megtenni s így a bánáti gazdák vetőmag nélkül maradnak.

Művelődési mozgalmak

A MAGYAR DAL ÜNNEPE SZÉKELYKERESZTURON. Szép dalosünnep volt Székelykeresztúron, az unitárius Dávid Ferenc egylet rendezésében. A versenyen 10 dalárda vett részt. Már a kora reggeli órákban megindult a zarándoklás. Dalosaink a mai kor fiai autóbuszokon érkeznek az ősi unitárius gimnázium falai közé. Pirosruhás lányok, himzett mellényes deli legények lepik el az utcákat már az Istentisztelet előtt. Egyik hívó szónak már eleget tettek, megjelentek a tavalyi határozat értelmében a versenyen. Most a harangok kondulását várják, hogy ünnepük előtt együttesen mondjanak hálaírást. A templomban már az ő dalosaik veszik

át a szerepet és Bálint Ödön lelkész egyházi beszéde előtt a homoródszentpáliak, utána a szentábrahámiaiak énekelnek. Templomozás után a közgyűlés ül össze, mely a Dávid Ferenc egylet elnöke Péterffy Albertet, alelnökékké Boros Jenőt és Útó Lajosnéét választja meg. — A dalosverseny külön élmény azoknak, akik népünk ügyessége és fegyelmeztségében örömeiket lelik. 30—50 tagú dalkarok sorakoznak a pódiumon a zsűfölfásig megtefit terem közönsége előtt. Egyenesen csodás, hogy egyik-másik milyen eredményt ért el. A kezdő férfidalárdák első díját, Dr. Boros György püspök ezüst vándorserlegét a homoródszentpáliak nyelik el, Pálffy Ákos vezetése alatt, másodikát, a magyar dalosszövetség ezüst plakettjét Fülöp Domokos vezetése alatt a homoródalárdái viszik haza. Férfi haladó dalárdák első díja a vándorzászló. Nyertese a vargyasi dalárda Kiss Károly vezetése alatt, második díj a korondi aragonitgyár remek órája, nyertese kissolymosi dalkar (v. Lőrinczi Elek), harmadik díj bronz plakett, nyertese Alsóboldogfalva (v. Pap Sámuel). Kezdő vegyes dalárdák közül legnépszerűbb a székelyderzsi, mely meg is kapja az első díjat, dr. Elekes Domokos serlegét (v. Petres Albert). A második díjat dr. Boros püspökneké remekmű bórdobozát a kereszturiak nyelik el (v. Fazakas Sándor). Haladó vegyes dalárdák versenyében az újszékelyi vegyeskaré az első díj, a vándorzászló (v. Fazakas Péter), de erős versenytársa a szentmihályi vegyeskar is (v. Kádár Balázs), mely a magyar dalosszövetség aranyérmét kapja. A közönség díjak kiosztása után alig akar távozni. Nehezen válik meg a kellemes ünnepségtől és csak azzal lehet oszlásra bírni, hogy vacsora után hangverseny és tánc fogja befejezni a napot. — A hangversenyen a székelykeresztúri filharmonikus zenekar Bánk bán egyvelege után dr. Gálffy Zoltán r. biz. elnök megnyitó beszédet, dr. Varga Béla szabadelődást tartottak, majd Bedő Irma gyönyörű hangjában gyönyörködött a közönség, és még egyszer versenyztek a homoródszentpáli, szé-

kelyderzsi, újszékelyi és vargyasi dalárdák. — A dalosversenyen képviseltette magát a Dávid Ferenc egylet központi választmány a dr. Varga Béla egyh. főjegyző, a Magyar Dalosszövetség Vajda Ferenc székelyudvarhelyi ref. esperes által. — Nem lenne teljes beszámoló, ha ki nem emelnék azt a fáradhatatlan buzgóságot, mellyel a verseny sikere érdekében a rendező bizottság élén dr. Gálffy Zoltán és Boros Jenő gimnáziumi tanárral dolgozott.

SZÉKELY-EST GYERGYÓ-SZENTMIKLÓSON. A gyergyószentmiklósi Gyilkostói Klimatikus Bizottság július 30-án este nagyszabású propaganda-estet rendezett a Székelyföld kincésnek, a messze földön híres Gyilkostó népszerűsítésére. Prologót mondott Csáki Mihály liceumi tanár. Eredeti székely nótákat énekelt B. Solyom Edith, az erdélyszerte ismert dalénekesnő. A Gyilkostóról írt költeményét előadta Horváth István a szerző. Az estélyi kimagasló pontja Kós Károly a neves erdélyi írónak és műtervezőnek a Gyilkostó jövő építési feladatairól tartott fontos előadás volt. Szittyá Horváth Lajos székely zeneszerző gyűjteményéből eredeti „Csürdögölő”-t játszott Mihály Mariska művészies cigányzene kíséretében. Palotás és eredeti székely néptáncokat (reggőt, verbunkot, cepelt, huszárverbunkot) lejuttettek négy szentmiklósi, négy kilyénfalvi és hat ujfalvi pár nemzeti viseletben. A huszárverbunkot Kovács Mihály 69 éves ujfalvi atyánkfia járta el általános érdeklődés és tetszés mellett. Továbbá Bányai János a kiváló geológus tanár, a Székelység c. folyóirat szerkesztője tartott előadást a Gyilkostó keletkezéséről vetített képekkel. Az utolsó pont a Gyilkostó filmje volt. Másnap pedig nagy kirándulás volt, amelyen hatalmas számban jelentek meg a mesebell szépségű Gyilkostónál...

Minden községben adják elő a műkedvelők a Duszardag című bibliai szindarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával szerzhető meg.

SZÜLŐHAZAM.

Székelyszőlő a szülőházam
Itt ringatott édes anyám,
Ide köt le minden emlék,
Idegenbe dehogy mennék!

Merre járok, öröm tölt be,
Kenyeret ad drága földje,
Levegője, forrás vize
A gyönyörnek édes ize.

Ha bánat ér, megvigasztal
Rokon, barát, a madárdal.
Érzem azt, hogy itthon vagyok,
Szegényül is csak megvagyok.

Úgy teremtett a jó Isten,
Hol születünk: szentebb nincsen.
Ide köt le minden emlék —
Idegenbe dehogy mennék!

Fülei Szántó Lajos.

Husz szem szilva, kis cipóval

Már elkondult az esti harangszó is. Szép szeptemberi este borult a pihenni térő kis falura. A házak udvaráról még kihallatszott a beszéd, az állatokat látták el, rakosgattak, készülődtek a hajnalban kezdődő munkára. Az utcán is látni lehet még egy-két hazatérőt, de lassan csend lett az egész faluban.

Az iskola tájéka is néma volt. Csak az öreg tanító egyik szobájából szűrődött ki a lámpa fénye. Az arra hazatérők, ha benéztek, beköszöntek jóéjszakát a tanítóéknak, ott látták a fehérfejű Lukács Jánost feleségével vacsorázni.

Egyszerű vacsora volt. Egy tányér szilva és fehér kenyér hozzá.

A faluban nagyon becsülték Lukácsékat. Már a harmadik nemzedéket tanította most az öreg rektor és régi tanítványa mind hálás szeretettel ragaszkodott a mesterhez. A háború sok áldozatot kívánt a falutól és ezeknek köcsis viselésében Lukácsék jártak elől a legjobb példával. Két felnőtt fiuk volt, mind a kettő katona lett. Az egyik Galiciában maradt, a másik nevét Olaszországban örzi valami árva fakereszt. Még ma is gyászolják a

két fiút, de soha panaszos szót nem hallott senki tőlük a faluban.

Gyászukban vigasztalni akarta őket a falu népe. Meghivogatták a tanítókat ide is, oda is vacsorára, de Lukács János szelíden mosolyogva mindig elhárította a meghívást.

— Köszönjük szépen, de tudják rólunk, hogy mi vacsorára mindig csak gyümölcsöt eszünk, friss kenyérral.

A nagy husevéshez szokott falusi nép sokáig mosolygott a tanítóék ezen a szokásán. Sehogy se tudták megérteni, hogyan érhetik be ilyen kevéssel. Egyszer az egyik gazda meg is kérdezte tőle.

— Tanító úr, ha meg nem sértem a kérdéssel, mért tetszenek mindig csak gyümölcsöt vacsorázni?... Nem étel az felnőtt embernek.

A tanító nem sértődött meg a kérdésen. Meg is magyarázta rögtön a gazdának:

— Tudja, jó barátom, két oka van annak. Az első az, hogy szeretjük, a második, hogy bizonyos tekintetben hálával tartozom a gyümölcsnek. De hát kezdjük az elején.

— Egészen apró legényke voltam, amikor árván maradtam. Mikor a gyámom tanítóképzőbe iratott, szegényebb voltam a templom egerénél. Tandijmentes lettem, az igazgató úr szerzett nekem ingyen ebédet is. Lakásért pedig egy csizmadia ostoba fiába kellett belevernem az irás, olvasás tudományát. A suszternétől még reggelit is kaptam, de a vacsorát már magamnak kellett megszereznem. Amikor gyámom utnak eresztett, kaptam tőle néhány forintot. Azon beszereztem a könyveket, iskolaszereket, a megmaradt krajcárokon pedig vacsoráztam, amíg lehetett. A szalonna olcsó volt, tehát mindig csak szalonnát ettem, nagy darab kenyérral.

— De hamarosan ez a pénzem is elfogyott és bizony hetek teltek el, hogy ebéd nélkül reggelig semmit se ettem. Pedig hát akkor ugyancsak neki kellett látnom a munkának. Szükség volt a jeles bizonyítványra, hogy megmaradjak tandijmentesnek, mert anélkül másnap már haza is mehettem volna napszámba. És bizony a vacsorák nagyon hiányoztak az esti tanuláshoz.

— Ebben a nehéz helyzetemben váratlan szerencse ért. Gyámom kosár gyümölcsöt küldött. Azt üzenté szegény, hogy mást nem adhat, de talán ez is jól fog esni a diáknak, mert a gyümölcs felfrissíti az ember eszt.

— Hogy megörültem akkor annak az ajándéknak! Már megtanultam számolni az étellel és mindjárt arra gondoltam, hogy az a kosár gyümölcs legalább két hónapig elég lesz vacsorára. A suszternétől kis cipót kaptam reggel a tejhez. Abból alig ettem meg valamit, a többi vacsorára hagytam. Milyen nagyszerű vacsorák voltak azok! A szilván kezdtem. Husz szem szilva kis cipóval, utána a körtére, almára került a sor. És igaza volt gyámányámnak. A tanulás is jobban ment, mint a szalonnás vacsorák után. A gyümölcs csakugyan felfrissítette az eszemet.

— Azóta is hü maradtam a gyümöleshöz. Amikor már tanítgatással egy kis pénzt kerestem és jobb vacsorákra is tellett volna, én

mégis csak gyümölcsöt ettem. Mint családos ember is, az egész családommal a magunk termelte gyümölcsöt ettük.

— Most már hetven felé járok. Nem volt könnyű az életem, de örülök neki, hogy megszerettem a gyümölcsöt, mert mindig friss egészséggel meg tudtam küzdeni a sorssal.

A gazda csak hallgatta az öreg tanító szavait. Lukács János látta, hogy nem nagyon ért vele egyet, de hamarosan azt is tapasztalta, hogy mindig több és több tanítványa majszol gyümölcsöt és egyre többen szoknak hozzá esténként a szalonna helyett a gyümölcsevéshez.

Simándi Béla.

Apróságok

Fehér veréb.

A ceglédi határban az egyik tanya zsuppfedelén lévő fészekben fehér verebet találtak. A tolla fehér, a szeme piros volt, egyébként semmiben sem különbözött a közönséges háziveréből. A babonás tanyaiak elfogták és a kutyáira szegezték, hogy szerencsét hozzon a házra. Ott is pusztult el. E vidéken nem az első esetben bukkant fel a fehér veréb. Pár évvel ezelőtt a közeli felsőjárasi iskolánál rakott fészket egy fehér verebpár, amely egyszer csak nyomtalanul eltűnt.

A legerősebb mérég.

Délafrikában él az *Adenia* nevű növény. Az *Adenia* növényben olyan erős mérég van, hogy a növény hagymájának egy milligrammnyi része elég ahhoz, hogy az ember azonnali halálát okozza. Egy vasúti munkással történt meg, hogy csak beleharapott a növény hagymájába és azonnal holtan esett össze, mintha villám sújtotta volna. Az *Adenia* növény mérge a közismert

strichnin-mérég erejét ötezerszeresen felülmulja. A mérégnek még az is veszedelmes tulajdonsága, hogy nem mutatható ki annak a testében, aki a mérgezésben meghalt. Az *Adenia* növény mérge minden esetben a legerősebb növényi mérég.

Hogyan szerez pénzt a mai gyermek?

— Miért sirsz kisfiam?
— Elvesztettem két lejt.
— No nesze, itt van két lejt, aztán ne sirj! De mondd, mikor vesztetted el a pénzt?
— A múlt nyáron! — feleli a gyermek.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

Gy. M. A kukorica gyökerén talált bogárka gyökértetű. A kukorica gyökerén többféle növénytetű élőszkodik. A jól fejlődött kukoricára nézve ennek a tetűnek nincs sommi jelentősége. Csak az olyan kukoricának van ártalmára, amelyik rosszul fejlődött, vagy pedig a szárazság miatt fejlődésében visszamaradt. Ha tehát kukoricája rosszul fejlődik, ennek

közvetlen oka nem a tetű kártételében keresendő. A gyökértetűk irtása gyakorlatilag csaknem lehetetlen. Hiszen tudjuk, hogy annak idején a filloxerás szőlőket milyen nagy bajjal és költséggel védték a gyökértetű pusztításától. Végül mégis okosabbnak látszott az amerikai alanyú szőlő ültetésére áttérni, mert ezeknek a filloxera nem tud ártani.

L. S. Nagybánya. A rozsdás buza cséplése után visszamaradt polyvát, töreket és szalmát fel lehet ugyan takarmányoztatni, azonban etetésénél óvatosan kell eljárni. Tekintettel arra, hogy a buza, szalma, polyva, stb. felhasználására csak télen kerül sor, lámpunkban későbbi időben visszavetünk a követendő eljárás ismeretetésére.

L. J. Déva. A közigazgatási választások idejét még nem lehet pontosan tudni. Amint belpolitikai rovatunkban is olvashatja, a közigazgatási törvényt meg fogják változtatni. Választásokra csak a törvény módosítása után kerülhet sor.

M. J.-né Gyulafehérvár. Sorakból azt vettem ki, hogy még nem próbálták ki a Péter-féle vesszős hólyagbaj elleni test, amely már igen sok esetben bevált. Ezért azt tanácsolnám, igyék az illető egynehány héten keresztül ebből a teából. P. B.

Terjesszük a
„Magyar Nép”-et!

Tájékoztató az elemi iskolai beiratásokról.

Hátrálékos előfizetőink közül nagyon sokan tettek ígéretet arra, hogy hátrálékaikat az aratás után, amikor pénzre tesznek szert, kiegyenlítik. Most ez bekövetkezett s ezúton figyelmeztetünk minden hátrálékos, ígértük teljesítésére. Ettől függetlenül ismételtén felszólítjuk azokat, akik még nem rendezték hátrálékaikat, hogy sürgősen küldjék be díjaikat, mert a gyenge nyári hónapok annyira kimerítették lapunk anyagi erejét, hogy a további hitelezést nem bírjuk s csak azoknak küldhetjük továbbra is lapunkat, akik nincsenek hátrálékban.

T. Zs. Olasztelek, Sz. F. Szóvárd, Cs. L. Erzsébetváros, H. J. Csikszentdomokos, K. A. Oroszhegy, L. M. Szentegyházsfalu, M. Zs. Kobátfalva, P. A. Aranyosrákos.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

S. E. Szék. Nem tudjuk milyen nyereményt emleget, mert a „Magyar Nép” ez évi sorsolásán egyik széki előfizetőnk sem nyert. Különben a nyertesek névsorát lapunkban annak idején közöltük s abból Önök is meggyőződhetnek.

T. S. Aninosza. A kértett egyesület címe: Székelyek Kolozsvári Társasága, Cluj-Kolozsvár, Strada Kogălniceanu (v. Farkasutca) 7.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: J. F. Matisfalva 150, O. M., O. F. és G. I. Kovászna 450, F. I. Alsóhomorod 110, K. J. Apáca 85, Hitelszöv. Gidófalva 150, K. Legényegylet Nagykároly 250, B. Zs. Ákos 325, H. L. Vizakna 155, S. S. Nagyszeben 155, Ifj. Egylet Tordaszentlászló 170, S. P. Sitér 155, B. S. Rigmány 174, W. D. Vizakna 155, B. A. Szárpárliget 150, K. Zs. Apa 155, B. J. B. Szilágyzóvány 155, T. I. Batiz 155, O. I. Végvár 150, Cs. M. Korond 100, B. V. Szalács 150, B. D. A. Iriny 155, T. A. Palotailva 155, B. L. Börvély 150, S. J. Gyer-

1. Az 1924. évi állami elemi iskolai törvény (Monitorul Oficial 1924. évi június hó 26-iki 101. számában) 19. cikke értelmében az elemi iskolai beiratások minden évben szeptember 1—10 között eszközlendők.

2. A szülők, kik gyermekeiket nem állami elemi iskolába akarják beírni, kötelesek a községben lévő állami elemi iskola igazgatójához írásbeli nyilatkozatot beadni és abban megjelölni azt a felekezeti iskolát, melybe gyermeküket beiratják. Sem az 1924. évi állami elemi iskolai törvény 19. cikke, sem pedig az ezen törvény végrehajtása iránt kiadott részletes miniszteri utasítás 29. cikke nem teszi a szülők köteleességévé, hogy a felekezeti iskolába való beiratás szándékát az írásbeli nyilatkozatnak személyes átnyújtásával jelentsék be. A törvény és végrehajtási utasítás idevonatkozó rendelkezései csak az írásbeli nyilatkozat beadását írják elő. Ez azt jelenti, hogy a szülő az esetben, ha az állami iskola igazgatóját a beiratási határidő alatt rendes hivatali órák idején hivatalában nem találja és így írásbeli nyilatkozatát személyesen átadni nem tudja, eleget tesz a törvény rendelkezésének azzal is, ha azt a kitűzött határidő alatt postán ajánlva juttatja el az állami elemi iskola igazgatójának címére. Minden szülőnek érdekében áll, hogy tanukkal igazoltassa azt a tényt, hogy az állami elemi iskola igazgató a hivatalos órák alatt nem tartózkodott hivatalában.

3. Az állami iskolák igazgatói az elmúlt években hirdetések útján közölték a lakossággal, hogy a beiratást csak az apa, vagy más törvényes képviselője (gyám) kérheti. Ez a felhívás teljesen jogtalan és törvénytelen. A törvény fennebb említett cikke a szülőket jogosítja fel arra, hogy gyermekük beiratása érdekében

eljárjanak. Az állami elemi iskola igazgatója nem válogathat a szülők közül és az anya nem tartozik előtte igazolni azt, hogy a beiratandó gyermek apját milyen okok akadályozzák a megjelenésben?

4. Az írásbeli nyilatkozatra az állami iskolai igazgatók 14 lej es okmánybélyeget és 3 lej repülőbélyeget követelnek, holott a közoktatásügyi miniszterium 126.703-1929. számú rendeletével ezen nyilatkozatok bélyegmentességét biztosította, amit a csikmegyei tanfelügyelőség 4581—1929. szám alatt az összes iskolákkal közölt. Az állami iskolánál való jelentkezésre az a szülő is köteles minden évben, akinek a gyermeke felsőbb osztályokba jár.

5. Az 1924. évi állami elemi iskolai törvény végrehajtási utasításának 28. cikke azon rendelkezést tartalmazza, hogy azok a gyermekek, kik az előző évben az állami iskolába jártak, „hivatalból beiratnak a következő évre is”. Ez a rendelkezés csupán azt jelenti, hogy a gyermekét állami iskolába járató szülő nem köteles minden tanév elején beírni gyermekét ugyanazon iskolába, de nem azt jelenti, hogy ha egyszer oda beíratta, akkor többé más iskolába át nem viheti. Az 1924. évi törvény 19. cikke az iskolaváltás jogát megadja a szülő részére, sőt a törvény végrehajtási utasításának 38. cikke is határozottan megengedi az iskolaváltást és csak a tanév közben való átlépést korlátozza. Tanügyi hatóságok részéről éveken át a fennebb említett rendelkezést akként magyarázták, hogy az állami elemi iskolába beírt gyermek minden következő osztályt ugyanazon iskolában köteles elvégezni. Sőt miniszteri rendelet is jelent meg (98405-1926. közokt. min. rendelet), mely az átlépést megtiltotta, ami a törvénnyel ellentézik.

Apróhirdetések.

Pálinka/ész űstöt keresek megvételre, vagy bérbe 120—200 literig minél előbb. Sinka De neter Valea-Ungurasului-Bályanyosyáralja jud. Somes.

gyócsomafalva 600, F. D. Székelyszenterzsébet 150, A. B. Farkasaszó 155, J. I. Erdőszáda 149, Ifj. G. J. Marosjára 130, H. J. Dés 155, T. G. Portelek 155, K. F. Szilágypér 90 Lej.

Rendelje meg a

PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóiratot.

Előfizetési díj:

Egész évre... 500 L. Félévre..... 260 L.

Negyed évre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5 szám
Kérjen mutatványszámot!

A buza megdrágult!**a PORZOL OLCSÓBB LETT!****Csak valódi PORZOL-lal pácolt búzát vessünk!**

Kapható a Chinoin növényvédelmi szerek lerakatánál. —
Ha nem található, forduljunk a következő cégekhez:

Agrotechnica Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 8. — Mezőgazdák R. T. Satu-Mare—Szatmár, Strada Regina Maria 17. — Karner Ede R. T. Timișoara-Temesvár, Str. Brașianu 12. — Kraft és Herbert, Brașov-Brașó, Buzasor.

Itt levágandó és beküldendő.

Megrendelő lap.

A „MAGYAR NÉP” kiadóhivatalának

Cluj-Kolozsvár

Alulírott most az ötödik huzás előtt, be akarok lépni az osztálysorsajátékba. Az első, második, harmadik és negyedik huzás jegyének az árát is kifizetem.

Rendelek Önöknél.....drb.....
nyolcad (5 × 125 = 625 lei.)
negyed (5 × 250 = 1250 lei.)
fél (5 × 500 = 2500 lei.)
egész (5 × 1000 = 5000 lei.)
osztálysorsajegyet
utánvéttel.

(A nem kívánt sorsjegy törlendő.)

Főelárusító:

Tisztelettel:

Kereskedelmi Hitelintézet
R.-T. Cluj—Kolozsvár.

olvasható aláírás.

nyolcad

A Református Világszemle
4-ik számának
Tartalomjegyzéke:

Gyalóky László a dunáninneni egyházkerület főjegyzője életrajza. — Csallóköz. — Nagy Nándor, a komáromi egyházmegye főgondnoka. — A csallóközi reformátusokról. — Mátyusföldi egyházmegye. A prágai magyarokról. Sárospatak. A sárospataki ref. főiskola homlokzata. — A sárospataki új angol internátus homlokzata. — A magyar református New-Yorkban. — A braziliai magyar reformátusokról. — Brazíliai magyar gyülekezet Sao Paulóban. — Az atheisták támadásai. — Előfizetés egy évre 140 L. Egyes szám 35 L. Kapható a MINERVA könyvkereskedésben Cluj Kolozsvár Str. R. Maria (v. Deák Ferenc-utca) 1 szám alatt.

Sok pénzt kereshet befektetés nélkül!
ha megveszi
CSERJÉSSY:

A szegény ember gazdasága

cimű, a vadontermő gyógynövények gyűjtéséről szóló könyvet. 35 Leu beküldésére portómentesen küldi a

MINERVA

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria 1 sz.
(v. Deák Ferenc-utca.)

Tóth Tihamér:

Hiszek Jézus Krisztusban!
A Szentbeszéd a Hiszekegyről ciklus II-ik kötete megjelent. 300 L. beküldése ellenében portómentesen szállítja a

Minerva könyvesbolt
Cluj-Kolozsvár, Strada Regina Maria
(Deák Ferenc-utca) 1. szám.